

Ábyrgdarblaðstjóri: **Jan Müller**
Fyrirtaksstjóri: **Krisjan Dahl**
Ljósmyndari: **Kalmar Lindenskov**

Bláðráð: **Randi Jacobsen - Dagny Joensen - Tórrinn Smith - Hilmar Jan Hansen - Justinus Eldesgaard**

Útgevandi: **P/I Sosialurin**
Úppseting: **P/I Sosialurin**
Prent: **P/I Pressan 1981**

Bústaður: **Argjaveg 28 Argjum**
Telefon: **11820**

Postadr.: **Postsmoga 76 110 Tórshavn**
Telefax: **14720**

Ráðgevandi Nevndin og vit

Í gjár kom Ráðgevandi Nevndin viðvíkjandi Føroyum aftur til Føroya. Henda nevndin, sum er ráðgevi hjá danska forsætismálaráðharranum, vitjar her á hvørjum ári fyri at kunna seg við føroysk viðurskipti. Frágreiðingin frá nevndini verður so latin forsætisráðharranum men hon kemur so eisini til Føroya. Tað er neyvan ov nógv sagt, at just henda frágreiðingin hevur verið millum mest umrøddu frágreiðingar í føroysku fjølmiðlunum. At føroyingar tó ikki hava lurtað so væl eftir ráðunum í frágreiðingunum er so ein annar spurningur. Hóast tær eru atlaðar donskum myndugleikum, so geva tær tó eisini okkara egnu politikarum og vinnulívsfólki eina mynd av støðuni og hvønn veg hon ber. Tí eru hesar frágreiðingar eisini at meta sum góð ráð til okkum sjálvs.

RÁÐGEVANDI NEVNDIN er við tíðini vörðin ein institution í sær sjálvum og hevur sum so bæði staðið fyri skotum og eisini fingið fulla undirtøku, tá hon er komin við sínum mongu niðurstøðum. Alt eftir um politikarar hava sitið í landsstýri ella í andstöðu hava teir brúkt ella misbrúkt frágreiðingarnar. Í dag tykja mong samd um, at okkara politikarar og eisini vinnulívsfólk áttu at havt lurtað betur eftir hesi nevnd. Tað er tó eisini greitt, at fleiri føroyingar hava mett uppgávuna hjá Ráðgevandi Nevndini sum eina óneyðuga uppstilling í okkara viðurskipti. Hetta hava vit eitt nú oftani hoyrt bæði fólkafloksmenn og tjóðveldismenn siga.

Í dag hevur pípan fingið eitt annað ljóð. Nú gongur ikki dagur, at ikki onkur av limunum í hesi nevnd er frammí í fjølmiðlunum - seinast í sendingini í SVF um 45 árin undir Heimastýrslógini, har fyrrverandi formaðurin í Nevndini ikki legði fingarnar millum, men rætt og slætt skýrði føroyingar ábyrgdarleysar - eitt nú tí eingin hevði lurtað eftir ávaringunum frá m.a. Ráðgevandi Nevndunum.

SOLEIÐIS sum stóðan er vörðin her á landi er tað neyvan nakar, sum ynskir

Ráðgevandi Nevndina, har pípið gror. Heldur tvørturímóti munnu føroyingar flestir nú í spenningi biða eftir tí komandi frágreiðingini frá Nevndini. Hetta eigur ikki at takast sum undirbrotligheit frá føroyskari síðu, men heldur sum ein staðfesting av, at vit sjálvi hava avmarkaða orku til at kunna koma við frágreiðingum um veruliga stóðuna í landinum og tað kemst so aftur av, at vit hava ikki sett neyðugu orkuna, tíðina og peningin av til tess. At Ráðgevandi Nevndin helst er meira inn í Føroyum í dag kemst uttan iva av tí sannroynd, at fólk dæmar betur at fáa nøkur ráð frá eini danskari nevnd heldur enn frá eini amerikanskari IMF-nevnd.

HÓAST tað eisini hevur verið orsök til at fylast á frágreiðingarnar m.a. tí at tær kanska ikki altíð hava verið nóg grundleggjandi við eitt nú at vísa á veruliga orsøkirnar til trupulleikarnar - so sum struktúrin í vinnuni og manglandi góðskingina - so eru hesar frágreiðingar eitt gott iskoyti til orðaskiftið. Tí eru tær eisini kærkomnar. Harvið verður ikki sagt, at tær einsamallar siga allan sannleikan um føroyska samfelagið og stóðuna tað er í. Vit eru av teirri áskoðan - og hava verið tað allar dagar - at niðurstøðurnar hjá hesi Nevnd eiga at takast sum eitt týðandi iskoyti til samfelagsliga orðaskiftið og hava vit tí eisini prentað meginpartin av niðurstøðunum. Vit ynskja tí Nevndini vælkoma til Føroya og vóna, at hon fær nóg burtur úr.

EINGIN ivi er um, at føroyska samfelagið er á einum teimum mest týðandi og avgerandi vegamótum í søguni. Meðan kavabólturin heldur fram á ferð síni og bara økir um ferðina og tekur alt við sær, sum kemur í vegin, verður roynt at finna loysnir, hvussu vit stæða honum ella forða fyri ringastu avleiðingunum. Hetta er tað IMF-arar, Ráðgevandi Nevnd, Bygnaðarnevnd, Figgjargrunnur o.o. arbeiða við. Nú er so enn ein nevnd sett at koma við uppskoti um eina endurreisigarætlan fyri Føroyar. Hetta er ein nevnd við trimum donskum serfrøðingum, sum skal supplera arbeiðið hjá Ráðgevandi Nevndini.

Í skrivandi løtu kenna vit ikki fullu grundgevingina fyri, hví henda nevnd er sett. Hon tykist tó at verð sett í

skundi og okkurt bendir á, at just setan av hesi nevnd ber boð um, at danska stjórnin veit meira um stóðuna í Føroyum, enn vit kanska sjálvi vita og at stjórnin helst metir stóðuna so álvarsliga, at nú mugu øll tey klókastu høvðini í Danmark til at gera eina endurreisigarætlan fyri Føroyar.

AT tað er nettup er formaðurin í Ráðgevandi Nevndini, sum eisini stendur á odda fyri umrøddu skjóttarbeiðandi serfrøðingarnevndini hjá donsku stjórnini, ger ikki málið minni áhugavert. Hann eitur Erik Bonnerup og vitjar í Føroyum í hesum døgum. Nú plagar Nevndin ikki at koma við frágreiðing síni fyrr enn út á heystið, men okkurt kundi bent á, at umrøddu serfrøðinganevnd við Erik Bonnerup á odda, fer at koma við eina ella aðrari ráðgeving til stjórnina, áðrenn tann avgerandi fundin í Keypmannhavn 28. mai millum landsstýrið og stjórnina. Tí er vitjanin hjá Ráðgevandi Nevndini helst meira enn tann vanligi árliga kunningarferðin. Nevndin fer uttan iva at verða kallað á fund í forsætismálaráðnum beint sum hon er komin aftur til Danmarkar til at kunna stjórnina um stóðuna í løtuni og útlitini.

SAMBÆRT ovasta embætismanninum í forsætismálaráðnum í Sosialinum leygardagin sita danskir embætismenn í løtuni og gera frágreiðingar til stjórnina, sum skulu vera partur av grundarlagnum fyri fundinum 28. mai. Hóast tað ikki verður sagt beinleiðis, so bendir okkurt á, at hesin fundurin av dønnum verður mettur sum ein sera týðandi fundur - ein fundur, sum fer at snúgva seg um meira enn umlegging av lánunum og sum figgjamálaráðharrin segði tað í Sjótleikarhúsinum - fundurin fer at snúgva seg um meira enn um einstøk lán og umlegging av lánunum.

TAÐ sýnist tí sum at 28. mai-fundurin verður kanska ein enn størri lagnufundur enn teir í oktober, februar og apríl, tá føroyskir politikarar máttu til Keypmannahavnar. Fyri mong man tað kennast sum ein lætti, at Ráðgevandi Nevndin nú fer at gera eina nýggja frágreiðing. Óvissan um stóðuna og um hvussu framtíðin tvs. næsta hálva árið fer at laga seg ger, at mong liva í ótta. Øll meira ella minni biða eftir einum

ella øðrum svari. Hvussu er stóðan og hvat fer at henda! Tað, sum Ráðgevandi Nevndin so kann gera, er at geva fólk eitt ella annað slag av kvalifiseraðum svari um, hvussu komandi mánaðirnir og møgulega eisini árin fara at laga seg.

SPURNINGURIN um viðurskiptini millum Danmark og Føroyar er kanska tann, sum flestu føroyingar hugsa um í dag. Fara vit heilt á húsagang, hvør tekur tá um endan? Danmark ella eingin! Ella ber tað í heila tikið til at lata landið fara á húsagang, soleingi vit eru partur av tí danska ríkinum? Og skulu danir taka um endan, hvussu tá vit okkara heimastýri - okkara politisku skipan!

TAÐ sýnist sum at vónloysi er við at taka valdið í hesum landi. Spurningurin er hvussu vit kunnu vinna á hesum vónloysi. Hvat skal tí fyri at kunna tað! Hóast Ráðgevandi Nevndin ikki hevur til uppgávu at koma við ráðum um slíkt, so var tað kanska ikki heilt við síðuna av, at hon eisini tók henda spurningin upp, tí nettup vónin - trúgvin upp á framtíðina - hvussu dæpur hon enn sær út - er einasta drívkræftin, sum kann fáa okkum aftur á beint. Kanska vit eiga at taka orðini hjá einum av áhoyrarunum í Sjótleikarhúsinum týskvøldið í størri álvara: nevnliga, at vit mugu gevast við at endurtaka spurningin HVI. Hvi hetta hendi og hvør hevði ábyrgdina og heldur fara og seta spurningin, HVUSSU: Hvussu vit koma viðari, hvussu vit einsær og í felag byggja hetta landið uppaftr. Kanska vóru hesi ráð verd at taka til eftirtektar hjá Ráðgevandi Nevndini - soleiðis at henda nevnd - nú Føroyar og Danmark tykja knýtt meiri saman enn áður - mógulega kundi viðtáka um sitt kommissorium - sitt starvsøki og í størri mun verið við til at eggja føroyingum eins og dønnum til at bróta upp um armar og fáa gongd á onkursvegna. Møgulega er tað hetta brúk er fyri: eitt meira miðvíst samarbeiði millum Føroyar og Danmark - serstakliga á vinnulívsøkinum men so sanniliga eisini innan umsiting og stýring.

Vit mugu gera tað meira liviligt í Føroyum

Vit mugu leggja ein skilagóðan politik til rættis, sum ger tað meira liviligt her á landi - og soleiðis eisini forða fyri, at tey ungu ríma av landinum skrivur Sverre Midjord, tingamaður m.a. í greinini

Eitt mál av teimum mongu, sum henda samgonga má seta sær, er at gera tað meira liviligt í Føroyum.

Vit liva ikki leingi av tí studningi, sum kemur úr Danmark í sambandi við okkara tilknýti til ríkisfelagsskapin.

Tað er eingin loyna, at sambandsflokkin ferð eftir ferð hevur havt frammí, at tað einasta, sum bjargar okkum, er tað tilskotið, sum kemur úr Danmark.

At tað er ein figgjarligur tryggileiki er rætt - at ríkisfelagsskapurin er ein trygd